

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', chedə' can' gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niḥ chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'enə' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əlöl beṇə' gatə'atezə nite'e, beṇə' chso'on orasyon chso'olğüiže' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho. ³ Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niḥ zocho mbalaz

⁴ Syempr cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chone' par niḥ Cristo Jeso'osən' chaclene' le'e. ⁵ De'en chonlilažə'əlene' chaclenchgüe' le'e par niḥ chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'ele dižə' chei. ⁶ Na' bachonle ca nacbia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquən de'e li. ⁷ Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonlilažə'əchlene' na' par niḥ gonchle can' chazlaže'enə' žlac chbezcho yidə

Xancho Jesocristən' yetlas. ⁸ Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonle can' chazlaže'enə' par niç catə'an yidə Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que napple dolə'. ⁹ Diozən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə'. Le'enə' bagwleje' le'e par niç naquə yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xanchon'.

Benə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito zjənaque'tozə

¹⁰ Benə' bišə', laogüe de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' chneyoida' le'e gonle txen len ljuezjle na' bito tilə gwšašle. Tozə xbab gonle na' tozə can' əgwžiale bia'. ¹¹ Benə' bišə', benə' ca' nitə' liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdilə chšašle. ¹² Enia' chdilə chšašle, chedə' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsed blo'i Cristən'."

¹³ ¿Echaquele bselə' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ¿Ena' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwdixjua' xtolə'əle ca'? Na'alje ¿əpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bito. ¹⁴ Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e benə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis. ¹⁵ Bito che'enda' no əna de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'. ¹⁶ Na' leczə nada' bchoa' benə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alaža'a šə noch zo benə' bcho'a nis. ¹⁷ Nezda' Cristən' bito bsele'e nada' par gwcho'a benə' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na'

catə' chyixjui'an bito cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i beṇə'. Bito che'enda' no gaque de que nada' naca' beṇə' sin', čhedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' čhia'anə' bito əsa'aquene' de que de'e zaque'enə' ca de'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən'.

Cristən' bedəlo'e yelə' čhnabia' na' yelə' sin' che Diozən'

¹⁸ Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can' gwso'ot beṇə' Cristən' le'e yag corozən'. Pero Cristən' babene' par nič chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozən', čhedə' dižə' nan' chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yičjila'aždao' notə'ətezcho chonlilažə'əchone'. ¹⁹ Chac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən:

Nada' gona' par nič nachia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e li zjənsine'enə',
na' gona' par nič beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan
lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en
chse'ejni'ine'enə'.

²⁰ Nitə' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇə'čən',
na' nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei che
Diozən', na' nitə' beṇə' chso'e dižə' che de'en chac
lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aquene' chso'one'
xbab sin', pero lao Diozən' bito bi bi zaquə' xbab
čhega'aque'enə'. ²¹ Diozən' naque' beṇə' sin' na'
le'enə' bene' par nič yelə' sin' che beṇə'čən'
bito chaclenən beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na'
con beṇə' se'ejle' xtiže'enə' de'en chyixjue'eto',

Diozən' chazlaže'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'anə'aczə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə' dižə' de'en chyixjue'eto'.

²² Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Cristən', chəsə'anabe' yesə'əle'ine' milagr par yesə'anəzene' šə le Dioz nan' bsele'e Cristən', na' le'egatezə ca' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' cui chso'onlilaže'e Cristən', zjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'ətezə dižə' cobə de'en chsa'aquene' naquən dižə' sin'. ²³ Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən'. Na' catə' chyixjue'eto'on beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlaže'e na' bito chse'ejle'e chei. Na' leczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izraelən' catə' chse'enene' dižə' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə'an. ²⁴ Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine', chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə' chnabia' che'enə' na' yelə' sin' che'enə' ca de'en bsele'e Cristən' gwso'ote'ene' por ni checho. ²⁵ Na' de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le' por ni chechon' beṇə'chən' chsa'aquene' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aquene' de que bito bi yelə' chnabia' napə Diozən'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechgualə beṇə' sin' naque' cle ca beṇə'chən' na' lechgualə chnabi'ache' ca beṇə'chən'. ²⁶ Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanchə beṇə' sin' segon can' chso'on beṇə'chən' xbab checho, na' nic naquə zanchə beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchə beṇə' blao. ²⁷ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine',

la'anə'aczə bito naccho beṇə' sin' na' la'anə'aczə bito naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par niḥ chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' čhega'aque'enə' bito bi zjəzaquə'ən laogüe'enə'. ²⁸ Chio'o cui naccho beṇə' blao na' cui bi zaquə'əcho par beṇə'chən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' niḥ sa'acbe'ine' de que bitobi bi zaquə' xbab čhega'aque'enə' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə. ²⁹ Na' Diozən' babene' par niḥ notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'enə'. ³⁰ Dioz na'anə' babene' par niḥ ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' čhedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par niḥ naccho beṇə' güen laogüe'enə', čhedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. Banone' la'ažda'ochon' xi'ilažə' čhedə' Cristən' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' lecə le'enə' babene' par niḥ cui bi xtolə'əchon' de, čhedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. ³¹ Na' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'."

2

Pabən' be'e xtižə' Cristən' ben' gwso'ot beṇə' mal ca' le'e yag corozən'

¹ Benə' bišə', catə' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə bi'a dižə' par niḥ gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'. ² Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlə dižə' gua'a sino que gua'a dižə' čhe Jesocristən' na' can'

gwso'ote'ene' le'e yag corozən', na' bena' can' gw-
 nia' lo'o la'aždaogua'anə' catə'an bida' gan' zolenə'.
 3 Gocbe'ida' bito bi gaquə gona' par nič šejle'ele
 dižə' de'en gua'anə' na' de'e na'anə' lechgualə bžeba'
 na' golə' gwxiza' catə' bena' xbab šə gwzena-
 gle chia'. 4 Na' catə' bi'a dižə' che Cristən' bito
 bi'a dižə' len yelə' sin' chia' par nič gonle can'
 gwni'anə'. Spirit che Diozən' gocwlenən le'e len
 yelə' guac cheinə' par nič gocbe'ile de que dižə'
 lin' bi'a. 5 Bi'a dižə'an ca' par nič notono no
 gaquə əna de que chonlilažə'əle Diozən' por ni che
 yelə' sin' chia'anə'. Nezczecho de que Dioz nan'
 gocwlene' le'e len yelə' guac che'enə' par nič
 chonlilažə'əlene'.

Spirit che Diozən' chonən par nič chejni'ito'

6 Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par nič
 cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni'i
 xtiže'enə'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo
 nga bito chsa'aquene' de que xtižə'əto'on naquən
 de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia'
 ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca
 naquə beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža'
 catə' te yelə' gwnabia' čhega'aque'enə'. 7 Na' dižə'
 sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'.
 Notono gwneze dižə' sin' che'enə' antslə, pero
 na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelə' beṇə' sin' che
 Diozən' gwčhoglaogüe'en nac gone' par nič gone'
 chio'o yelə' bala'an. 8 Na' ni tozə beṇə' gwnabia'
 beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelə' sin' che
 Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito boso'ode'e
 Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə

le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ⁹ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon
 Diozən' len beṇə' ca' chsa'aquene' çe',
 na' nic nonə' yesə'əneze can' gone',
 na' nic nonə' gon xbab çei lo'o
 yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁰ Pero na'a ža, Diozən' babene' par nič Spirit
 çe'enə' bzejni'in chio'o ca naquə de'e güen de'en
 chone' len chio'o chaquecho çe'. Tcho'a tšao'
 chejni'i Spirit çe Diozən' can' chone'enə', na' leczə
 než nle'in de'en ngašə' len beṇə'chən'.

¹¹ Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə,
 chedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho.
 Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit çe'
 na'azən' nezen bi xbabən' chone'. ¹² Na' Diozən'
 bsele'e Spirit çe'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par
 nič chnezecho yoguə'alol de'e šao' de'e güen
 de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en
 nži'ilaže'e chio'o. De'e na'anə' bitoch choncho
 xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziquə'əchlə
 ža' yežlyo nga. ¹³ Neto' cho'eto' dižə' çe de'e ca'
 chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on
 lao yelə' beṇə' sin' cheto'onə'. Spirit çe Dioz
 nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'.
 Na' beṇə' ca' bayo'o Spirit çe Diozən' lo'o
 yichjla'ažda'oga'aque'enə', lega'acze'enə' chse'ejni'ine'
 de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

¹⁴ Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit çe Diozən' lo'o
 yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine'
 de'en chsed chlo'i Spiritən' chedə' chsa'aquene'
 bito bi bi zaquə'ən par lega'aque'. Bito
 chse'ejni'ine'en chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o

yichjla'ažda'oga'aque'enə' par gaquəlenən lega'aque' se'ejni'ine'en. ¹⁵ Chio'o bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' chaclenən chio'o par niç chache'icho che bitə'ətezə de'en goncho šə naquən güen o šə naquən mal gonchon. Pero na' beṇə' yeziquə'əchlə bito chse'ejni'ine' de que de'en chene'e Spirit che Diozən' gon chio'o naquən de'e güen. ¹⁶ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notono zo no chejni'i xbab che Xancho Diozən' to gwłazze'. Na' Diozən' bito bi de de'e əgwšed əgwło'i beṇəchən' le'." Pero Diozən' babene' par niç choncho xbab can' chazlažə' Cristən'.

3

Txenṇə' gwso'one' xšin Diozən'

¹ Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə' Diozən' len le'e, bito bi'an can' cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag che Spirit che Diozən', chedə' le'e ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'. ² Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuinə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsd blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə zdebə šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' chedə' cuinə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə. ³ Nachia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə, chedə' ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. De'en chgue'i ljuežjle na' chdiłə chžašle zeje dižə' chzenagczle che la'ažda'omallen' can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'. ⁴ Chzenagle che la'ažda'omallen' ca de'en na balle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua'", na' yeballe nale: "De'en

chsed chlo'i Apolosən' naogua'." De'e na'anə' nia' chonle can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁵ ¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə' güen xšin Diozən' na' neto' be'elento' le'e xtiže'enə'. Na' cuin Diozən' bene' par ničh balḷe benlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' len le'e na' leczə bene' par ničh yebalḷe benlilažə'əle Cristən' catə'an Apolosən' be'elene'en le'e. ⁶ Zgua'atec nadan' be'elena' le'e xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en leczə bsed blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebene' ca be'en chylil. Na' can' chon Diozən' ničh chcha'o chxen de'en chazcho, leczə can' bene' par ničh gwyejle'ele xtiže'enə' de'en be'elento' le'e. ⁷ Bitotec bi zaca'a nada' de'en be'elena' le'e xtižə' Diozən', na' nic Apolosən' de'en bsed blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquə' chedə' le'enə' bene' par ničh gwyejle'ele xtiže'enə'. ⁸ Ben' chyixjue'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txennə' chso'one' xšin Diozən' na' tozəczə can' cheyalə' gapəga'acchone' respet. Na' Diozən' gone' par ničh to toe' yesə'anite'e mbalaz segon can' gwso'one' xšine'enə'. ⁹ Neto' ža, txennə' chonto' xšin Diozən' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' goz go'oṇ na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinnə'.

Na' leczə le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o che Diozən' na' neto' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' ben yo'onə'. ¹⁰ Diozən' goclene' nada' par ničh naca beṇə' nech bena' xšine'enə' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəda' ca beṇə' bxe

lan yo'o. Na' bena' xšine'enə' ca chon to mues beṇə' chacchgua. Na' nitə' beṇə' yoblə beṇə' leczə boso'osed boso'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' gosə'ābec ze'enə'. Na' šə nochlə beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e, cheyalə' so'one' xbab par niḥ yoso'osed yoso'olo'ine' le'e porzə de'en naquə de'e li. ¹¹ Le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'āle txennə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e əgwxe laneinə' de'e yoblə, bitoch gaquə, čhedə' tozə Jesocristən' zaque'e par gonlilažə'əchone'. ¹² Nezecho chcheje bitə'ətezə ze'e de'e chxe beṇə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de plat, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebe de'en yoso'osed yoso'olo'i beṇə' le'e. ¹³ Na' catə' əžin ža čhoglao Diozən' čhe yoguə'əlöl beṇə', cana'ach la'alaon čhe to to beṇə' boso'osed boso'olo'ine' le'e šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, o šə cui. Na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de or de plat o de yej fin čhedə' de'e ca' bito chse'eyən. Pero na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod čhedə' de'e ca' chse'eyən. Catə' əžin žan' čhoglao Diozən' čhe yoguə'əlöl beṇə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to beṇə' güen xšine'enə' naquən de'e zaque'e o šə bito bi zaquə'ən. Ca'aczən' nla'alaon čhe to to yo'o segon naquən' zjənaquən. ¹⁴ Beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, cuin Diozən' gone' ca yesə'əzi' beṇə' ca' yelə'

bala'an. ¹⁵ Pero beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e clələ gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' šey ližen'. Na' nacchguaze gaquə yesə'əchoje' par cui se'eye', bito bi yelə' bala'an yesə'əzi'e chedə' bito boso'osed boso'olo'ine' le'e can' cheyalə'.

¹⁶ Chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', yoguə'əcho txennə' gwxaquə'əlebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beṇə' Diozən' chedə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁷ Na' šə to beṇə' gone' par niḥ chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' cuejyichjcho dižə' li che Diozən', Diozən' gwnežjue' castigw zejlicanə che ben' gon ca', chedə' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁸ Šə nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalə' xoayagcho. Cheyalə' gache'icho de que bitotec bi zaquə' xbab chechon' niḥ ca' Diozən' gone' chio'o yelə' sin' che'enə'. ¹⁹ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yelə' sin' chega'aque'enə' bitobi zaquə'an lao Diozən'. La' nyojczə Xtizə' Diozən' nan: "Beṇə' ca' chsa'aque' zjənaque' beṇə' sin', Diozən' gone' par niḥ yesə'əbiayi'e por ni che xbab mal chega'aque'enə'." ²⁰ Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beṇə' sin' ca' bito gaquəlenən lega'aque' par so'ombi'ene'." ²¹ Ca naquə neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquəto' le'ebeyože beṇə' zaquə'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par niḥ bitə'ətezəchlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e. ²² Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par niḥ leczə chaclenən

chio'o. Na' chone' par niçh bitə'ətezə de'en chac
checho lao mbancho o catə'ən gatcho əsa'aclenən
chio'o na'a na' batə'ətezəchlə. ²³ Na' laogüe de'en
cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen len le' can'
ngode'e txen len Xe' Diozən'.

4

*De'en gwlo'o Diozən' lao na' apostol ca' par
gwso'one'*

¹ Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beṇə' güen
xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui
no gwneze antslə, de'e na'anə' Cristən' ngüe'e lao
na'ato' chsed chlo'ito'on beṇə'. ² Na' chonən byen
gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'. ³ Na'
ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'anə'əczə
šə jostis o šə le'e chaquele de que bito chona' can'
cheyalə' gona'. Bito nia' šə chona' can' cheyalə'
gona' o šə cui. ⁴ Nada' chacda' de que bito bi dolə'
napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni çe
de'e na'anə' əṇa Diozən' chia' de que bito bi xtolə'a
de. Xancho Cristən' əṇe' šə chona' can' cheyalə'
gona' o šə cui. ⁵ De'e na'anə' bito cheyalə' bi əṇacho
çe notə'ətezə beṇə' šə chone' can' cheyalə' gone'
o šə cui. Catə'əchən' yidə Xancho Cristən' yeto, ca
na'achən' gone' par niçh ənezecho de'en cui nonə'
neze na'a. Gone' par niçh yeyacbe'icho xbab de'en
yo'o lo'o yichjla'aždao' to tocho, na' cana'achən'
Diozən' əṇe' šə nochon' chon güen.

⁶ Beṇə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a
par niçh šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito
cheyalə' güe'ela'ocho çe to beṇə' šə naquən' chsed
chlo'ine' na' nique gue'icho çe yetoe'. ⁷ ¿Echaquele
de que zaquə'əchle cle ca beṇə' ca' yelə'? ¿Ede bi

de'e de chele de'e cui beṇ Diozān'? Bito bi de. Nezele naquən de'e beṇ Diozān' le'e, de'e na'anə' bito cheyalə' ga'alazə'əle len de'en deilen'?

⁸ Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əczə cui chac cheto' ca'. Yebeito' žalə' de'e liczə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'. ⁹ Diozān' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beṇə' le'ezelaogüe cui zaque'e o ca beṇə' nchoglaon che' gate'. Na' Diozān' bsi'e xneze par nič angl ca' na' beṇə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac cheto' can' chəsə'əgüia beṇə' to comedy. ¹⁰ Beṇachən' chsa'aquene' bito bi bi zaquə'əto' por ni che de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par nič chsa'aquene' nacle beṇə' sin' la'anə'əczə ngodə'əle txen len Cristən'. Neto' nezeto' caguə bi chac gonto', pero le'e chaquele chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beṇə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'. ¹¹ Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbažə' beṇə' neto', na' nic bi ližto' de. ¹² Na' len ni'a na'ato' chonto' žin par nič chon cuinto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' neto', nachle chṇabto' nite'e mbalaz, na' catə' choso'oči' choso'osaguə' beṇə' neto', chgo'o chchejlažə'əto' ca de'en choso'oči' choso'osaguə'e neto'. ¹³ Na' catə' beṇə' chṇe' clellə cheto', nachle cho'elenga'acto'one' dižə' šao'. Na' xte ža neža nitə' beṇə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chsə'əgue'ine' no de'e naquə zban.

¹⁴ Na' ca naquə de'e ca' de'en bač bzoja' le'e, bito bzoja'an par nič gaquele zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'anə' chona' le'e consejw quinga. ¹⁵ Nitə'əlja ši mil beṇə' choso'osed

choso'olo'ine' le'e che Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale chedə' zgua'atec nada' gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristo Jeso'osən' len le'e par ničh chonlilažə'əlene'. ¹⁶ Na' de'en naca' ca xale de'e na'anə' chneyoida' le'e gonle can' chona'anə'.

¹⁷ De'e na'anə' bselə'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇə' chacda' chei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonlilaže'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalə' gone'. Na' Temtio na'anə' gone' par ničh əžjsa'alazə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e che Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gata'ətezə nite'e. ¹⁸ Balē nale de que bito bi zaca'a parzə ničh chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'. ¹⁹ Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalenə'. ²⁰ Ca naquə beṇə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par ničh gaquə so'one' can' chso'e dižə'an. Caguə con chəsə'anaze'enə'. ²¹ ¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi dižə' əṇia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

5

To beṇə' gwzolen no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'

¹ Chso'echgua beṇə' xtižə'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlaže'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'enə'. ² Na' la'anə'əczə

chac ca' cho'elao' cuinle. Bito güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich güe'ele latjä gone' txen len le'e. ³ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, bagwchoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'ale de que naquəczcho txennə' šə bachonle ca'. ⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' che'enə', na' nada' choncza' txen len le'e. ⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə par nič gon Satanasən' con nac chene'en len le'. De repent šə chi' saque'e na'a len cuerp che'enə' goša'alja yichjla'aždaogüe'enə' nič cui si'e castigw zejlicane catə'an əžin ža choglao Xancho Jesocristən' naquən' gac che to to beṇačən'.

⁶ Bito naquən güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par nič cheyas doxen coazin'. Le'egatezəczə ca' catə' cho'ele latjä chcha'o chxench bitə'ətezə de'e mal entr le'e, yoguə'əlen' chaple dolə' chedə' yoguə'əlen' chonlenle ben' chon de'e malən' txen. ⁷⁻⁸ Beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' chsa'ape' ciudad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nchixə xne'i lao lni pascon' na' chsa'ape' ciudad par nič cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lnin'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' gapcho ciudad do tyempte par nič cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' chedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni checho gwxaquə'əlebene' ca

xilə' daon' bian' chso'ot beṇə' Izrael ca' lao lni pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristən' ža, cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' goncho porzə de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beṇə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beṇə' yoblə. ¹⁰ Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' che beṇə' ca' cui naccho txen cho'ela'ocho Cristən' sino que cho'a dižə' che ljuēžjcho beṇə' leczə chso'elao' Cristən'. Na' leczə ca' nia' bito socho binlo len beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de che beṇə', nic len beṇə' chəsə'əca'a bi de'e de che beṇə', na' nic len beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nia' ca' che ljuēžjcho beṇə' ca' naccho txen cho'ela'ocho Cristən'. Žalə' cui chac socho binlo len beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən', bitoch gac socho yežlyo nga žalə' ca'.

¹¹ Šə entr le'e nitə' beṇə' nacho bišə'əcho beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque' o beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol čhega'aquei o be'en čhega'aquei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, o beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de che beṇə', o beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuēžjga'aque', o beṇə' güe'e zo, o beṇə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolenga'aclene' txen.

¹² Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' txen len chio'o cheyalə' čhoglaochon čhega'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' əṇacho che beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' txen len chio'o. ¹³ Diozən' əne' che beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' de que zjənapə' dolə'. Na' ca naquə be'enə' chon de'e malən' ben' cho'elao'

Cristən' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə.

6

Bito ye'echo beṇə' cui zjənombia' Diozən' so'one' yelə' jostis chechon'

¹ Catə' chaole xya tole yetole chjəṇabele beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' par so'one' yelə' jostis chelen' lgua'a nabele beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə. ¿Ebito chache'ile clellən' chonle? ² ¿Ecabi nezele de que gwžin ža catə' chio'o naccho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis che beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga? Na' ca' naquə goncho yelə' jostis chega'aque'en, guaquəczə goncho yelə' jostis che de'e ca' cuitec zjəzaque'e. ³ Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis che angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis che de'e chso'on beṇə' lao yežlyo nga. ⁴ Na' catə' gaquəyožə ljuežjle, bito cheyalə' žja'acle lao beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən' par so'one' yelə' jostis chelen', chedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'. ⁵⁻⁶ Che'enda' gaquəchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' chjətaole xya tole yetole le'e nacle bišə'əcho. ¿Eniga tole cui nacle beṇə' si'inṇə' par gon yelə' jostis che ljuežjle catə' bin' chac chele?

⁷ Lechgualə clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə šə bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'əque'e bi de'e de chele.

⁸ Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale

bi de'e de čhega'aque' la'anə'əczə zjənaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

⁹ Bito goncho xbabən' clellə. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nitə' beṇə' chəsə'əgo'o xtoi na' beṇə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nitə' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol čhei o be'en čhei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əzolentezə le'e ljuežj beṇə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'əca'a no'ol čhega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə ljuežj no'oləga'aque' lgua'a yesə'əque'e beṇə' byo. ¹⁰ Nitə' beṇə' chəsə'əban na' beṇə' chəsə'əzelažə' bi de čhe beṇə'; na' beṇə' güe'e zo; na' beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque'; na' beṇə' chəsə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de čhe beṇə'. Ni to beṇə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹¹ Balcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero na'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit čhe Dioz čhechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par nič naccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

Cheyalə' goncho len cuerp čhechon' ca si' Diozən' yelə' bala'an

¹² Nitə' beṇə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero nezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chəsə'əna beṇə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par nič bi de'en goncho nabia'an chio'o. ¹³ Leczə nitə' beṇə' chəsə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao,

na' deczə yelə' gvaon' par len̄nə.” De'e liczə can' chəsə'ane'enə', pero na' le'echon' len yelə' gvaon', əžin ža catə' gon Diozən' par ničh te čhega'aquən. Na' cuerp čechon' bito naquən par ničh co'o xtocho o par ničh goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp čechon' par ničh socho güe'ela'ochō Xāncho Cristən', na' Xānchon' zocze' par gaquəlene' chio'o. ¹⁴ Diozən' bosbane' Xāncho Cristən' ladjo beṇə' guatən', na' leczə ca' əžin ža catə' yosbane' chio'o ladjo beṇə' guatən' len yelə' guac čhe'enə'.

¹⁵ ¿Ecabi nezele de que ngodə'əcho txen len Cristən' par ničh nabi'e cuerp čechon'? Na' de'en ngodə'əcho txen len le', bito cheyalə' so xtocho beṇə' gon cuerp čechon' lao ne'e. ¹⁶ Catə' to beṇə' chatə'alene' xtoe' cuerp čhega'aque'enə' chsa'aquən tozə, can' nyoj de'en gwna Diozən': “Beṇə' ca' čhopə əsa'aque' tozə cuerp.” ¹⁷ Pero chio'o ngodə'əcho txen len Xāncho Cristən' na' naquə yičhjlə'ažda'ochon' tozə len le'.

¹⁸ De'e na'anə' bito co'o xtocho na' bito goncho bitə'ətezəchlə de'e ca' zjənac ca'. De'e mal ca' yeziquə'əchlə bitotec chso'onən contr cuerp čechon', pero šə co'o xtocho o šə goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca', lega'aquən chso'onən contr cuerp čechon'. ¹⁹ Spirit čhe Diozən' zon lo'o yičhjlə'aždao' to tocho ca to beṇə' zo lo'o yo'o čhe'. Dioz nan' bsele'e Spirit čhe'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguə chio'o əṇacho naquən' gonchon'. ²⁰ Xāncho Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par ničh naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' goncho len cuerp

chechon' na' len yichjla'ažda'ochon' ca si' Diozən' yelə' bala'an.

7

Cho'e dižə' che yelə' gošagna'anə'

¹ Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartən', de de'en che'enda' nia' le'e. Šə no beṇə' byo bito chene'ene' si'e no'olə gaque' xo'ole', güennə' chone'. ² Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'anə' naquəchən güen əgwšagna'ale par nič ca' to to beṇə' byo so xo'ole' na' to to no'olə so be'en che'. ³ Na' le'e beṇə' byo, yeyatə'alen no'olə che chele. Le'egatezəczə ca' le'e no'olə yeyatə'alen be'en che chele. ⁴ Ca naquə no'olən' caguə le' əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Le'egatezə ca' beṇə' byon' leczə caguə le'enə' əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Čopte'en cheyalə' yoso'ozenag che ljuežjga'aque'. ⁵ Na' le'e beṇə' nšagna' bito əgwžonle yeyatə'alen be'en chele o no'ol chele. Pero de'e gaquəczən' šə yelə' goxia che čople cuezle to term güejə par nič sotezle gonle orasyon. Na' te termən' yeyatə'alen be'en chele o no'ol chele de'e yoblə par nič Satanasən' cui gaquə co'oyelə'an le'e gonle de'e malən' laogüe de'e tant nan solen ljuežjle.

⁶ De'e quinga nia' čhedə' de lsens par nič to to beṇə' byo si' xo'ole' na' to to no'olə si' be'en che', pero bito nacho de que chon Diozən' mendad goncho ca'. ⁷ Chebeida' žalə' yoguə'ale sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozən' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸ Le'e cuiṇə' gwšagna'ale, chacda' naquəchən güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui əgwšagna'ale.

Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' lecza naquachan guen cui yosagna'ale. ⁹ Pero na' le'e bena' byo sa lechgual nan solenle no'olan', na' le'egateza ca' le'e no'ola sa lechgual nan solenle bena' byo, mejor agwsagna'ale par nich ca' bito nabia' yela' chzelaža'ana' le'e.

¹⁰ Le'e no'ola le'e nsagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquele de que nadaza'an ania' ca'. Naquan to de'e chon Xancho Cristan' mendad cui goncho. ¹¹ Na' sa no'olan' yele'e be'en che'ena', cheyalə' yega'ane' sin cui yeque'e bena' yoblə o cheyalə' yeyeje' žjəyezolene' be'en che'ena' de'e yoblə. Na' le'e bena' byo le'e nsagna'ale, bito yela'ale xo'ollenə'.

¹² Na' le'e bena' yeziquə'achlə, ania' can' chona' xbab cheyalə' gonle, la'ana'əczə Xancho Cristan' bito bi gwne' che de'e ca'. Sa entr le'e zo to bena' zo xo'ole' no'ola cuina' gonlilaža' Cristan', na' sa zo no'olan' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'ena', bito cheyalə' yela'a bena' byon' le'.

¹³ Na' sa entr le'e zo to no'ola na' cuina' gonlilaža' be'en che'ena' Cristan', sa be'en che'ena' zoe' gan par yesə'anite'e, bito cheyalə' yesya'ale'e. ¹⁴ Biton aquan mal lao Diozan' par no'olan' chonlilaža' Cristan' solene' be'en che'ena' la'ana'əczə sa be'en che'ena' cuina' gonlilaže'e Cristan'. Lecza bito naquan mal lao Diozan' par bena' byon' chonlilaža' Cristan' solene' no'ol che'ena' la'ana'əczə no'olan' cuina' gonlilaže'e Cristan'. Žala' chgue'i Diozan' yesə'əzolen ljuežjga'aque' lecza gwgüe'i Diozan' bi'i chega'aque'ena', pero Diozan' chaquene' che xi'inga'aque'ena'. ¹⁵ Pero na'

šə beṇə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuēžjga'aque' chedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho. ¹⁶ Le'e no'olə le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaqualenlene' par nič gonlilaže'e Cristən'. Na' le'e beṇə' byo le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len no'ol chelen' la'anə'əczə cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaqualenlene' par nič gonlilaže'ene'.

¹⁷ Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' guaquačzə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so cuezle, chedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babenə' mendad len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezəchlə, leczə can' chona' mendad len le'e.

¹⁸ Šə bazole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' bito gonle par nič yenit seṇyən'. Na' šə bal le cuiṇə' sole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito gonle byen par solen. ¹⁹ Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad. ²⁰ Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən'

cheyalə' so cuezcho. ²¹ Šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele che de'enə'. Pero na' šə guatə' latjə chixjwle nič əchojle xni'a xanlen', lechixjw nič əchojle. ²² Na' la'anə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'əle Xancho Cristən', nacle beṇə' zaque'e lao Xanchon'. Na' la'anə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero ṇa'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'. ²³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'əna beṇə'. ²⁴ Beṇə' bišə', šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele. Guaquə so cuezle ca' ṇa'a ngodə'əle Diozən' txen.

²⁵ Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada əṇia' le'e can' chacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xanchon' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle chei. ²⁶ De'en chacda' nada', notə'ətezə beṇə' šə nšagne'e catə'an gwlej Diozən' le' par chonlilažə'e Cristən', con can' cheyalə' so cuezə', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cuezə'. Nia' ca' por ni che can' čhi' saquə'əcho tyemp nga zocho ṇa'a. ²⁷ Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito čhilje xo'olle. ²⁸ Pero na' notə'ətezle bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en

gac chele de'e zan de'e chi' saquə'ale lao yežlyo ngan', lenə' cui che'enda' gac chele ənia' ca'.

²⁹ Beṇə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo. ³⁰ Na' šə chegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozən' caczə chon beṇə' cui bi bi chac chei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen checho de'en goncho xbab chei. Na' šə bag-wxi'icho to de'e gwchincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon. ³¹ Ca naquə' zocho yežlyo nga na' chčhincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en chac checho chedə' de'e te chei yežlyo nga chle'icho ṇa'a.

³² Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to beṇə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elaže'e gone' de'en yebei Xanchon'. ³³ Pero šə to beṇə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par nič yebei xo'olen'. ³⁴ Na' leczə nža' can' chac len no'olən' nšagna' na' no'olən' cui nšagna'. No'olən' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' nič gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'enə' na' len yichjla'ažda'ogüe'enə'. Pero no'olən' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac

gone' par yebei be'en che'enə'.

³⁵ Bagwnia' le'e ca' par niçh gaquəlenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alənə'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xanchon' sin cui bi bi gwžon gonlen.

³⁶ Na' šə to beṇə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olən', na' šə no'olən' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag xe'enə' ne'e šə can' chazlaže'e gone'. Bitto chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olən' len ben' chṇab le' par gague' xo'ole'. ³⁷ Pero šə to beṇə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olən' de'en bito chene'ene' no' si' le', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lsens par gone' can' chazlaže'e na' choncze' güen can' bagwçhoglaže'e gone'. ³⁸ Na' leczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olən', pero güench chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olən'.

³⁹ Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyaḷə yesə'ənite'e len be'en çhega'aque' ca', çhedə' can' chon lein' mendad. Pero šə sa'atclə be'en çhega'aque' ca', guac yesyə'əque'e beṇə' yoblə, con šə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'.

⁴⁰ Pero chacda' nada' yesə'ənitə'əche' mbalaz šə yesyə'əga'ane' sin cui no yesyə'əque'e cle ca yesyə'əque'e beṇə' yoblə. Na' chacda' xbab çhian' naquən tozə len xbab çhe Spirit çhe Diozən'.

8

*Yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a
lsaquə'an chse'ejni'alaže'e*

¹ Bal̄le nale bito cheyal̄ə' gaocho yel̄ə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, na' yeballe nale bito gonən mal gaochon chedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyal̄ə' gon cuincho xen laogüe de'en chaquecho lechgualē nezecho to de'en nezecho, sino cheyal̄ə' gaquecho che yeziquə'əchl̄ə beṇə' chso'onl̄ilažə' Cristən' na' gaquələnga'acchone'. ² Na' šə chaquecho lechgualē nezecho to de'en nezecho, cheyal̄ə' gacbe'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyal̄ə' šejni'ichon. ³ Pero šə chaquecho che Diozən', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquə gwṇable šə guac gaocho yel̄ə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', de'e liczə can' nalenə', lgua'a lsaquə' ca' caguə bi zjəzaquə'an. Diozən' naquə X̄ancho, na' le'enə' cheyal̄ə' šejni'alažə'əcho. ⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' chəsə'əne' zjənaquən x̄anga'aque'. ⁶ Pero chio'o nezecho tozə X̄acho Dioz nan' zo na' tozə X̄ancho Jesocristən' par güe'ela'ocho na' par güe'ega'acchone' yel̄ə' bala'an. Na' X̄acho Dioz na'anə' bene' par niçh X̄ancho Jesocristən' bene' yoguə'əl̄ol̄ beṇə' na' yoguə' bia chsa'aš, na' yoguə' bichl̄ə de'e zjəde.

⁷ Bal̄ə beṇə' bišə'əcho bito chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho. Ne'e chsa'aquene' beṇə' zaquə' lgua'a lsaquə' ca', na' de'e na'anə' chsa'aquene' chso'one' de'e mal catə' chsa'ogüe' yel̄ə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, chedə' cuinə' se'ejni'išagüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. ⁸ Bitobi

zaquə' yelə' gúaon' par niçh Diozən' yebeichene' chio'o. Diozən' chebeine' chio'o caguə por ni che de'en chaocho bitə'ətezə yelə' gúaon' len caguə por ni che šə cui chaochon. ⁹ Pero bito cheyalə' goncho par niçh beṇə' lježjcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal laogüe de'en cuiṇə' se'ejni'iša'ogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. ¹⁰ Le'e nacle beṇə' chejṇi'i, na' šə cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beṇə' lṇi che lgua'a lsaquə', de repent no beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' yesə'əle'ine' le'e na' leczə se'enene' sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e. Na' bale' əsa'aque'ne' de que əsa'ape' dolə' šə sa'ogüe'en chedə' ne'e chsa'aque'ne' beṇə' zaque'e lgua'a lsaquə' ca'. ¹¹ Na' chio'o bachejṇi'icho de que bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca', bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'e gon par niçh beṇə' bišə'əcho ca' cuich so'onlilaže'e Cristən' na' yesə'əbiayi'e. Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' lenczə por ni che beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'e de que bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. ¹² Contr beṇə' bišə'əcho can' choncho šə choncho par niçh sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə'. Na' catə' choncho contr lega'aque', leczə contr Crist nan' choncho, na' chapcho dolə' laogüe'enə'. ¹³ De'e na'anə' nia' šə por ni che belə' de'en chaogua' gonən par niçh beṇə' bišə'əcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal, cuatəch gaogua'an par niçh cui yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

Pabən' be'e dižə' de que naque' doalje apostol

¹ Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par əɲia' naquən' gona'. Nezele de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'alene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ² La'anə'əczə šə beṇə' ca' yelə' bito chse'ejele'e de que naca' apostol, pero le'e chejele'ele. Na' de'en chonlilažə'ale Xanchon' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'enə'.

³ De'e nga nia' chzoa' rson lao beṇə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol. ⁴ Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'. ⁵ Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' beṇə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'. ⁶ Zakuə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len ni'a na'ato' nič gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'. ⁷ Ca naquə soldad bito chyixjue' che gast che'enə' sino que nitə'əczə beṇə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' catə' yesə'əbian, na' nic no əgwye xonj baquə' šə cui ye'eje' latə' lech chebən'. ⁸ Ca de'en nia' ca' bito naquən xbab che beṇəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. ⁹ Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej choso'ošoşjəb trigon' par chchoj xeinə'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moisezən' ca'. ¹⁰ Chzejni'ine'

chio'o de que naquæczæn güen goncho mantener beṇa' ca' chso'on xšin Diozæn' entr chio'o, na' lecza de'e na'anə' nyojæn de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e latə' güejə cwseš che de'en chso'one'. ¹¹ Baḥ goclento' le'e par niḥ chejni'ile xtižə' Diozæn' na' de'e na'anə' bito naquæn mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' ṇabto' gonle neto' mantener. ¹² Chonle mantener yeziquə'əchlə beṇa' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zaquə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca lega'aque'.

Pero bito chṇabto' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'ətezə de'en chac cheto' par niḥ cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristæn'. ¹³ Ca'aczæn' chac len beṇa' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇa' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo beṇa' Izrael ca' lega'aque'. Na' bḫoz ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozæn', chosyo'ocua'ane' latə' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'enə'. ¹⁴ Na' ca'aczæn' baben Xancho Jesocristæn' mendad de que beṇa' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'enə' cheyalə' so'one' mantener beṇa' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'. ¹⁵ Pero nada' ža, bitonə' ṇaba' gonle nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga ṇa'a par niḥ gonle ca'. Yebeichləda' gata' caguə ca ṇaba' gonle nada' mantener, chedə' lechgualə chebeida' can' guac əṇia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristæn' len le'e.

¹⁶ Bito gaquə əṇia' de que to goclen xennə' chona' laogüe de'en chyixjue'ida' beṇa' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristæn'. Diozæn' gwleje' nada'

par chyixjui'an na' chonən byen gona' con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ¹⁷ Žalə' chyixjui'an por ni che de'en na xbab chia'an gona' ca', naba' gonle nada' mantener. Pero bito ənacho de que naquən xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyixjui'an na' de'e na'anə' cheyalə' chixjui'an. ¹⁸ Na' cheba chezaquə'əlaža'a de'en cui chnaba' gonle nada' mantener ca de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca de'en chyixjui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

¹⁹ Chzexjw yichja' chon cuina' ca xmos yoguə'əlöl beənə' par nič šanch beənə' so'onlilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beənə' gwnabia'. ²⁰ Catə' zoa' len beənə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beənə' Izrael na' lecə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', la'anə'əczə nezda' bito chyažjən gona' ca' par nič yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par nič ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'. ²¹ Na' catə' zoa' len beənə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moisezən' bito naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad naoto', par nič ca' beənə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moisezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'. Bito nacho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'. ²² Catə' zoa' len beənə' cuinə' se'ejni'isaogüe'ene' can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aquene' zjənaquən de'e mal goncho la'anə'əczə nezda' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par nič yoso'ozenague' chia'

na' so'onlilažə'əche' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'əda' par chaquəlena' yoguə'əlol beṇə' par niḥ ca' šə bale' so'onlilaže'e Cristən'. ²³ Yoguə'əlol de'en chona', chona'an par niḥ se'ejle' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', chedə' la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

²⁴ Nezecho catə' beṇə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niḥ chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayanə'an chene'e Diozən' par niḥ ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz catə'an yežincho gan' zoe'enə'.

²⁵ Beṇə' deportist ca' chəsə'əgo'o chəsə'əchejlaže'e cui chso'one' con can' na cuerp chega'aque'enə' par niḥ chsa'aquəche' beṇə' gual. Chso'one' ca' chedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'əzi'e to premio, la'anə'əczə naquən to premio de'e te chei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə nabia' la'ažda'omalchon' chio'o par niḥ Diozən' gone' ca socho mbalaz catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en goṇ Diozən' chio'o caguə de'e te chein'. ²⁶ Ca naquə beṇə' deportist ca', la'anə'əczə šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjəneze' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beṇə' chso'one' bocsear, cheyalə' yesə'əneze' nac yoso'oçhitje' ponetən' par niḥ so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebəda' ca to deportist beṇə' chacchgua laogüe de'en chona' do yichj do laža'a yoguə'əlol can' na Diozən'.

²⁷ Na' bito chzenaga' che la'ažda'omala'an bitə'ətezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp chia'anə'. Žalə' chzenaga' che la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'anə'əczə bagwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' yoblə.

10

Bito cheyalə' goncho txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lguə'a lsaquə'

¹ Beṇə' bišə', che'enda' əṇezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'ələl de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael, beṇə' ca' besyə'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdao' Exṇan' lao goquən choplə par bla' yo biž. ² Na' yoguə'əlölə' gwsa'aque' txen len de'e Moisezən' ca de'en gwche'e lega'aque' gosə'ədie' nisda'onə' na' gatə'ətezachlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len lega'aque' lo'o bejon'. ³ Na' yoguə'əlöl de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə clas yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ⁴ Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'eje'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yejən' gan' bchoj nisən' de'en gwse'eje', chedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'. ⁵ Na' la'anə'əczə Diozən' bene' güen len yogue'e con to chopgue' gwso'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' par niçh gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə dašən'.

⁶ Beṇə' ca' gosə'əzelaže'e gatə' bi de'e gatə' čhega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc čhega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyalə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal. ⁷ Bito cheyalə' šejni'alažə'əcho lguə'a lsaquə' nic bitə'ətezachlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e lguə'a lsaquə' na' nyoj Xtizə' Diozən' cho'en dižə' can' gwso'one' lao lguə'a lsaquə' go'on dao'

bian' gwse'ejni'alaže'e, nan: "Gosə'abi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosə'anite'e gwso'one' legr." ⁸ Na' leczə ca' bito cheyalə' co'o xtocho o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' boso'oža' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šonechoa milga'aque'. ⁹ Bito cheyalə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwso'onene' prueb šə leine' can' ne'enə', na' Diozən' bsele'e bel əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at. ¹⁰ Zan beṇə' Izrael ca' besə'əže'eše'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyalə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

¹¹ Yoguə' de'e ca' goc čhega'aque' zjənyojən par chəsə'əzejni'in naquən' cheyalə' gon chio'o zocho tyemp nga babidə Xancho Jesocristən'.

¹² De'e na'anə' notə'ətezcho šə chaquecho zocho chonlilažə'əcho Jesocristən', cheyalə' gapcho cuidad par nič cui goncho de'e malən'.

¹³ Bitə'ətezə de'e mal de'en chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o goncho, bito nacho zdebəchlə chac čecho cle ca' che notə'ətezəchlə beṇə'. Na' Diozən' zocze' chaclene' chio'o can' ne'enə'. Chone' chio'o fuers balor par nič cui gwzenagcho čhe gwxiye'enə', na' chzejni'ine' chio'o naquən' goncho par nič soicho cui goncho de'e malən'.

¹⁴ De'e na'anə' xi'indaogua'a, bito gonle txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'.

¹⁵ Bachejni'ile. De'e na'anə' legon xbab čhe de'e quinga chzejni'ida' le'e par nič ənezele de que chona' le'e to consejw güen. ¹⁶ Na' ca naquə de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə'

choxcwlen che Dioz nan' cho'echo catə'an che'ej chaochon. Na' ca de'en che'ej chaochon' zejen de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, chedə' Crist na'anə' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁷Tozə yetxtilən' chzoxjcho na' yoguə'əcho chaocho latə' güejən par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristən'. La'anə'əczə naccho beṇə' zan, de'en chao yoguə'əcho tozə yetxtilən' chlo'en de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngodə'əcho txen len le'.

¹⁸ Na' legon xbab che de'e nga. Beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' catə' chso'ela'ogüe'e Diozən' chso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' baltezə beṇə' chsa'ogüe' xpelə' bian' chso'ote' lao mesən' naquəga'aque' txen chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁹ Na' ca'aczən' naquən len chio'o, šə gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lgua'a lsaquə' ca' chio'onə'. Bito əṇacho de que lgua'a lsaquə' ca' zjəzaquə'ən par əsa'aclenən beṇə', na' nic bi zaquə' ca de'en chjəsə'əžie' yelə' guaon' laoga'aquen'. ²⁰ Che'enda' ənezele de que beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' catə' chjəsə'əžie' yelə' guaon' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə', caguə par Dioz na'anə' chjəsə'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle de'e xio' ca' txen. ²¹ Bito cheyalə' ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ot beṇə' Xancho Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par

de'e xio' ca'. ²² Contr Dioz nan' choncho šə che'ej chaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon choncho ca chža'a Diozən' chio'o. Na' bito əṇacho naquəchcho beṇə' gualəch cle ca Diozən' par niḥ cui bi gac cḥecho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

²³ Na' la'anə'əczə chəsə'əne': "De lsens par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsə'alažə'əcho de que caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'ənnə' gaquəlenən chio'o. ²⁴ Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'anə'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

²⁵ Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui əṇable šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par niḥ cui gaquəžejlažə'əle šə nable dolə' por ni cḥe de'en gaolen. ²⁶ Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', cḥedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Cḥe Xancho Diozən' yežlyo nga, beṇəchən', bia yixə' na' yoguə' de'e zjəde lao yežlyon'."

²⁷ Na' catə' beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaocho, šə šejcho con gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaocho. Bito əṇabga'aquechone' šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəžejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni cḥe šə bi de'en gaocho. ²⁸ Na' šə no ye' chio'o de que baboso'ožie' belə'ən to lao lgua'a lsaquə'ən

chse'ejni'alaže'e, bito gaochon ša ca' par nič be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' ca' na' par nič cui gone' xbab de que napcho dolə' ša gaochon. ²⁹ Bito ənacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par nič ben' gwna chio'o de que baboso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjo cui goncho bitə'ətezə de'en goncho ša por ni che de'en gonchon' əsa'aque beṇə' ljuežjchon' de que napcho dolə'. ³⁰ Na' de repent chonle xbab bixchen' əna ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao ša cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len. ³¹ Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən beṇə' yoblə par nič əso'elaogüe'e Diozən', na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par nič beṇə' yoblə cui əso'elaogüe'e Diozən'. ³² Na' bito goncho par nič notə'ətezə beṇə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'anə'əczə ša beṇə' Izrael, o ša beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' la'anə'əczə naque' ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' o ša cui naque'. ³³ Ca'aczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyiljəlaža'a naclən' chona'an par nič gaquəlenən beṇə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen beṇə' yeziquə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', chedə' che'enda' beṇə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11

¹ Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona'

par niçh chona' de'en naquə güen par beṇə' yez-
iquə'əchlə. Na' legonšga ca' chedə' nada' chona' can'
ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

² Lechgualē chebeida' de que chonlē xbab chia'
yoguə' las na' de que chjsa'alažə'əle de'en bsd
blo'ida' le'e. Güenchguan' chonlē chzenagle che
de'e ca' bsd blo'ida' le'e. ³ Na' che'enda' ənezele
de que notə'ətezə beṇə' byo cheyalə' əgwzəxjw
yichje' par niçh Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca'
cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par niçh be'en
chega'aque' ca' yesə'ənabi'e lega'aque', can' chon
Cristən' chzəxjw yichje' par niçh Diozən' chn-
abi'ene'. ⁴ Le'e beṇə' byo catə' gonlē orasyon na'
catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito
gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə'
zto' par le'e na' zejen de que beṇəchən' chnabi'e
le'e, caguə Crist na'azən'. ⁵ Na' le'e no'olə catə'
gonlē orasyon o catə' chixjue'ele bi de'en bagwna
Diozən' le'e, le'e gwcuašə' yichjle can' chonczle
batə'ətezə chchojle niçh nachbia' de que beṇə' byo
ca' chəsə'ənabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən
to yelə' zto' che no'olən' catə'ən nšib yichje'en
pelon, na' ca'aczə naquən len le'e no'olə šə cui
chcuašə' yichjlen' catə'ən chonlē orasyon o catə'ən
chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e. ⁶ Na'
šə cui chonlē can' naquə costombr chele de'en
chcuašə' yichjlen' batə'ətezə chchojle, yejni'a əgwšib
yichjlen'. Na' šə chaquele zto' par əgwšiblen, mejor
əgwcuəšə'əczlen can' chso'on no'ol ca' yelə'. ⁷ Na'
ca naquə le'e beṇə' byo, bito cheyalə' əgwcuəšə'
yichjlen' catə' gonlē orasyon na' catə' chixjue'ele bi

de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par niç naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par əgwlo'ele ca güennə' chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca güennə' chso'on be'en chelen'. ⁸ Diozən' bito bene' beṇə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beṇə' nechən' par bene'en no'olən'. ⁹ Na' Diozən' bito bene' beṇə' byon' par gaquəlene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beṇə' byon'. ¹⁰ De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'əlo'e de que chəsə'anabia' beṇə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beṇach. ¹¹ Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on no'olə ca' xbab de que bito chəsə'əyažjene' beṇə' byo na' nic neto' beṇə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə. ¹² Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beṇə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beṇə' byo gwxxan no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beṇach, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³ Legon xbab chele na' gache'ile de que caguə de'e šo'olažə'əcho šə no no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuasə' yichje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'. ¹⁴ Na' leczə nezecho bito chazlažə'əcho šə beṇə' byon' cui əgwšib yichje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' šə gone' ca'. ¹⁵ Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en šə žian de'e tonə. Diozən' none' par niç yišə' yichj no'ol ca' chaquən de'e tonə par hcuašə'an yichjga'aque'enə'. ¹⁶ Na' šə nole bito chazlažə'əle

de'e quinga babzoja' na' ša chaquele əgwšašle chei, ənia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yichjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuēžjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'an gwse'ej gwsa'ogüe' txen bito jəsyə'əza'alažə'e can' bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čega'aque'

¹⁷ Leczə de de'e yoblə de'en ənia' le'e na' ca naquə lenṇə' bito gaquə ənia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lgua'a de'e gaquəlenən le'e. ¹⁸ Enia' ca' čhedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuēžjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li. ¹⁹ De'e li nita' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yichj do lažə'e na' non' cui. ²⁰ Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca žjəyeza'alažə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čecho catə'an gwso'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alažə'əlen. ²¹ To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuēžjle ca'. Bito chonlen tozə par nič yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balle nē'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chzožele de'e tant che'ej chaoxatle. ²² Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beṇə' cui de čega'aque' ša cui əgwnežjwle čega'aque'. Chonga'aquele ljuēžjle ca

beṇə' cui bi zjəzaquə', la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca chsa'aque'ne' tolə de'en cui de čhəga'aque'. Bito gonle xbab əṇia' de que güennə' chonle de'en chonle ca'.

Che'ej chaocho par čjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čhecho

²³ Xancho Jeso'osən' bene' par nič ṇezda' can' chene'ene' goncho par žjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni čhecho catə'ən gwso'ote'ene'. Na' babzejni'ida' le'e de que že'enə' catə'ən Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beṇə' mal ca', Xancho na'anə' bexe'e to yetxtilən'. ²⁴ Na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen čhe Diozən'. Nach bzoxje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lenṇə' naquən cuerp čhia' de'en əgwnežjua' por ni čhele. Quinga gonle par žjəyeza'alažə'əle ca de'en gwnežjua'an." ²⁵ Beyož gwsa'ogüe' yetxtilən' bexe'e to tas nis oban' na' lecə be'e yelə' choxcwlen čhe Diozən'. Na' gože' beṇə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' gone'en čhedə' so'ote' nada' na' laljə xčhena'anə' por ni čhele. Na' batə'atezə ye'ejlen can' ye'ejlen na'a, le'e yosa'alažə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni čhele." ²⁶ Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'ən gaocho yetxtilən' na' catə'ən ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par čjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čhecho, choncho ca yesə'əṇeze beṇə' de que gwdixjue' xtolə'əchon'

catə'an gwso'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte
catə'an yide' de'e yoblə.

*Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par
chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Je-
socristən' por ni checho*

²⁷ De'e na'anə' šə bito güe'ela'ocho Xancho
Jesocristən' do yichj do lažə'əcho bito naquən
güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par
chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho
Jesocristən' por ni checho. Na' lecza bito naquən
güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len
Diozən' o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej
gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en
bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'enə'
por ni checho. ²⁸ Catə'an che'ej chaocho par
chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho
Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə'
gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən'
na' len ljuežjcho ca' par nič ye'ej gaocho de'en
de ye'ej gaocho. ²⁹ Na' šə che'ej chaochon sin
cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xancho
por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw. ³⁰ Na'
de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen,
de'en na'anə' balə benə' ljuežjlen' bagwsa'at na'
zanle chacšene. ³¹ Pero na' šə gonyanə'əcho xbab
naquən' goncho par nič socho binlo len Diozən'
na' len ljuežjcho, nachən' bito gon Diozən' chio'o
castigw por ni che can' che'ej chaochon'. ³² Catə'
napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən'
chone' chio'o castigw par nič cheyache'icho de
que de'e malən' choncho. Chone' ca' par nič cui

si'icho castigw zejlicane can' gac che beṇə' ca' cui chso'elao' le'.

³³ De'e na'anə' beṇə' bišə', catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecuezə lježjle ca' par niḥ ye'ej gao yogua'ale txen. ³⁴ Šə de'en chbil chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca gon Diozən' le'e castigw can' chonle catə'an chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquan' gonle, pero catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

12

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

¹ Beṇə' bišə', de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

² Nezele catə'an cuiṇə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'ale lgua'a lsaquə' ca' con can' bzejni'i beṇə' le'e, la'anə'əczə lgua'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne. ³ Pero na'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par niḥ no əṇa de que Jeso'osən' naque' beṇə' maldit. Na' notono no əṇa de que Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əne' ca'.

⁴ Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho. ⁵ Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'anə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'. ⁶ Leczə tozə Dioz nan' zo la'anə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par

nich choncho xšine'enə'. ⁷ Na' Spirit che Diozən' zon len to tocho par nich ca' chac choncho de'en chaclenən ljeəžjcho. ⁸ Spirit che Diozən' chonən par nich balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechgualə dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebalcho par chejni'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'. ⁹ Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par nich chac bitə'ətezə de'en chnabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par nich balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beən' chsa'acšene. ¹⁰ Na' Spiritən' chonən par nich balcho choncho milagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebalcho par nich chnezecho che bitə'ətezə de'en chso'on beən' šə za'an che Spirit che Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'aczən' chaclenən yebalcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebalcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'. ¹¹ Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par nich choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, can' naquə cuerp chechon'

¹² Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'aczə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'. ¹³ Balə chio'o naccho beən' Izrael na' yebalcho bito naccho beən' Izrael. Balcho naccho beən' esclabos na' yebalcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho

nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babenən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho.

¹⁴ Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'. ¹⁵ Žalə' ni'achon' ənan: “Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'inə’”, caguə ni che de'en ənan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'. ¹⁶ Le'egatezə ca' žalə' nagchon' ənan: “Bito naca' nada' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei.” ¹⁷ Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jelaοcho, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho. ¹⁸ Pero Diozən' bsi'e xneze par nič cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e. ¹⁹ Bito nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part. ²⁰ Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjangodə'an txen naquən tozə cuerp.

²¹ De'e na'anə' jelaοchon' bito gaquə ye'en na'achon': “Bito chyažjda' le'.” Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': “Bito chyažjda' le'.” ²² La'anə'əczə cuerp chechon' nsa'an balə part de'e cuitēc bi fuers chei de, bia'aczə lechgualē chyažjchon. ²³ Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitēc bi zaquə, chi' yichjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i benə', chcuašə'əchon len xacho de'en chacwcho. ²⁴ Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoche bito chcuašə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui zjanaquə xoche. ²⁵ Ca'aczən' bsi'e xneze par nič chio'o cho'ela'ocho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yichjcho

gaquālen l̥juežjcho. ²⁶ Na' šə bin' chac ̣he tocho, yoguə'əcho ̣hi' saquə'əcho txen. Na' šə chac güen ̣he yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

²⁷ Yoguə'əcho ngodə'əcho txen len Cristən' na' to tocho gwxaquə'əlebecho ca to part cuerp ̣he'enə'. ²⁸ Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüe'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' lecze'en gwleje' yebale' par chəsə'əyix̣jui'e de'en ne'enə'. Na' de'en chso'one'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' yebale' gwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' leczə gwlej Diozən' beṇə' chso'on miṭagr na' beṇə' chso'on par chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' beṇə' chsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' šə bi de'en chəsə'əyazjene'. Na' gwleje' beṇə' chəsə'anabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', na' gwleje' beṇə' chso'e gwde gwdelə dižə' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en.

²⁹ Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par ̣chix̣jue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje' yoguə'əcho par əgwsed əgwlo'icho xtiže'enə', na' nic gwleje' yoguə'əcho par goncho miṭagr. ³⁰ Caguə yoguə'əcho chac goncho ca yesyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' chon Spirit ̣he Diozən' par güe'echo gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yozejni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e. ³¹ Chonle güen šə chzelažə'əle gaquālen Spirit ̣he Diozən' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaque'e. Pero

əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

13

Cheyala' gaque che ljuežj beṇaḥcho

¹ La'anə'əczə šə chaccho gwde gwdele dižə' de'en chsa'ac beṇaḥən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuežj beṇaḥcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platiy de'en choso'osiž beṇə' gocuež ca' la' xtižə'əchon' bitobi bi zaquə'ən. ² Na' la'anə'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par niḥ chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito chaquecho che ljuežj beṇaḥcho. La'anə'əczə šə nezecho yoguə'əlöl de'en cui no gwneze antslə, len la'anə'əczə šə chejni'icho yoguə'əlöl de'en naquə de'e zaque'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥchon'. Na' la'anə'əczə šə lechgualə chonlilažə'əcho Diozən' par niḥ chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chṇabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥcho. ³ Na' šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjwcho beṇə' yašə'ən yoguə' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥchon' bitobi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Šə chaquecho che ljuežj beṇaḥcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen

chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alazə'əcho. ⁵ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇachcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beṇə' xtišjw, na' bito naccho beṇə' ggo'olaže'e. ⁶ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇachcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen. ⁷ Šə chaquecho che ljuežj beṇachcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o, na' choncho xbab güen che yoguə'əlöl beṇə', na' zocho lez so'on beṇə' güen yoguə' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸ Cuat əžin ža catə' cuich cheyalə' gaquecho che ljuežj beṇachcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par ničh no chixjue'e bi de'en bagože'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'enə' gonən ca cuich əso'e gwde gwdele dižə' de'e cui chse'ejni'i beṇə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yoguə'əlöl de'en neze chio'o beṇach lao yežlyo nga. ⁹ Bitonə' nezecho yoguə'əlöl de'e ənezecho na' niqunenə' gac chixjue'echo yoguə'əlöl de'en bagwna Diozən' chio'o. ¹⁰ Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'an chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'an chene'e Diozən'.

¹¹ Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'acbo'onə', na' gwyejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' na'a bagwcha'ocho bitoch choncho can' chso'on bidao'. ¹² Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e na'anə' gwx-aquə'əlebecho ca beṇə' chgüie' beṇə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə'

šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' checho na'a. ¹³ Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj benachcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj benachcho.

14

Benə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

¹ Cheyalə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diozən' na' che ljuežj benachcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əna Diozən' chio'o. ² Balcho chon Spiritən' par ničh chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdeḷə dižə'an ca', caguə benach na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'an. Spirit nan' chonən par ničh cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'. ³ Pero catə' chyxjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o choncho par ničh ljuežjcho ca' nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz. ⁴ Catə' Spirit che Diozən' chonən par ničh cho'elenchone' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'ocho na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diozən' chaclenən par ničh chyxjue'echo de'en bagwna Diozən'

chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵ Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par ničh yoguə'əle güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə', pero gobe-ichda' žalə' gaquəlenən yoguə'əle par čixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyixjue'e de'en bagož Diozən' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozən' gwde gwdele dižə'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə beṇə' chso'elao' Cristən' bi dižə'ən cho'e, bito no gaquəlenən. ⁶ Beṇə' bišə', ṇezda' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozən' gwde gwdele dižə' catə'ən yida' dezlaṇa'a le'e. Pero guaqualenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en bab-sed bablo'i Diozən' nada'. Na' guaqualenczən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en ṇezda' che Diozən'. Guaqualenczən šə čixjue'ida' de'en əṇa Diozən' nada'. Na' leczə guaqualenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtiže'enə'.

⁷ Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggoḷ beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chgole'. ⁸ Catə' zo to beṇə' chcueže' cornetən' par ničh chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'. ⁹ Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i beṇə', bito gaquəlenən lega'aque'. ¹⁰ Nezecho de que beṇə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdele dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljuežjga'aque'. ¹¹ Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto beṇə', nezecho le' naque' beṇə' zitə' na' chio'o naccho beṇə' zitə'. ¹² Na' le'e chi'

yichjle gaquālen Spirit che Diozān' le'e, ca'aczān' co' yichjle gonle xšine'enā' par gaquālen l̥juežjle. Gonle ca' ničh yoguā'āle chdopā chžagle cho'ela'ole Cristān' sotezā sole gonlilažā'ālene'.

¹³ Na' šā Spiritān' gonān ca āchoj catā' güe'elencho Diozān' gwde gwdele dižā', cheyalā' nabecho Diozān' gaquālenche' chio'o par ničh āgwzejni'icho beṇā' bi zejen dižā' de'en cho'elenchone'enā'.

¹⁴ Na' catā' choncho orasyonṇā' šā Spirit che Diozān' chonān par cho'elenchone' dižā' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ochon' catā'an cho'echon, con chache'icho de que Dioz na'aczān' cho'ela'ocho.

¹⁵ Quingan' cheyalā' goncho, catā' goncho orasyonṇā' güe'echo dižā' de'en āgwzejni'i Spirit che Diozān' chio'o, pero goncho xbab che dižā' de'en cho'echon'. Na' catā' golcho, golcho bi de'en āgwzejni'i Spirit che Diozān' chio'o, na' leczā goncho xbab che de'en cholchon'. ¹⁶ Legon xbab nac gaquā šā güe'echo yelā' choxcwlen che Diozān' len dižā' de'en cui chejni'i yoguā'ācho. Beṇā' cuiṇā' yesā'āneze naquān' choncho lao chdopā chžagcho cho'ela'ocho Cristān', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anā' bito āso'e yelā' choxcwlen che Diozān' txen len chio'o.

¹⁷ Bito gaquālenān lega'aque' šā goncho orasyon len dižā' de'e cui se'ejni'ine' la'anā'aczā šā de'e li güe'echo yelā' choxcwlen che Diozān' binlo. ¹⁸ Cho'a yelā' choxcwlen che Diozān' de que Spirit che'enā' chonān par ničh cho'elenchā'ane' gwde gwdele dižā' mazāchlā ca chonān len notā'ātezāchle. ¹⁹ Pero catā' ndopā nžagcho cho'ela'ocho Cristān' la'anā' gueyā'āzā

dižə' de'en chejni'i yoguə'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

²⁰ Benə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'en dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ocho xbab che beṇə' cha'o na' bito šo'ocho xbab che bi'i cuiṇə' šejni'i. ²¹ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par nič beṇə' zitə' ca' əso'elene' beṇə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beṇə' Izrael ca', pero bia'aczə bito yoso'ozenague' chia'." Can' na Xancho Diozən'. ²² Šə nitə' beṇə' cui chse'ejle'e che Diozən' na' choso'ozenague' catə' güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'acbe'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristən', baṇezecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' catə' to beṇə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Cristən' la'aṇə'əczə cui chaclenən beṇə' cui chso'onlilaže'ene'. ²³ Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristən' yoguə'əcho solao güe'elenchone' gwde gwdele dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' o beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde gwdele dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'. ²⁴ Pero nža'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidəclə to beṇə' cuiṇə' gonlilažə' Cristən' o to beṇə' cuiṇə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gacbe'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna

Diozən' chio'o. ²⁵ Na' catə' gache'ine' de que la'aždaogüe'enə' naquən mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əne' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Cheyalə' gwsa'acho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

²⁶ Na'a ža beṇə' bišə', catə'ən chdopə chžagle txen balḷe golḷe to imno, na' balḷe de de'e əgwsed gwlo'i ḷjuežjle, na' balḷe güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balḷe güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'ile, na' yebalḷe yozejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṇə' ḷjuežjle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonḷe yoguə' de'e ca' con šə gonḷen ca sa'aclenən beṇə' ḷjuežjle ca' so'onlilažə'əche' Cristən', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'. ²⁷ Na' šə nole güe'elenḷe Diozən' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'ile, ḷegüe'elene'en pero do chopzle o šonḷe na' tgüejə tgüejle. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenḷe Diozən'. ²⁸ Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenḷe Diozən' dižə'ən nac ca' zižjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'enə'. ²⁹ Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ḷjuežjle de'en bagwna Diozən' le'e, leczə do chopzle o šonḷe əchojle chixjue'elen lao ndopə nžagle, niçh beṇə' ca' yela' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na to tole za'an che Diozən'. ³⁰ Na' šə lao choe' toe' dižə'ən Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'eczə dižə'ən cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'ənə'. ³¹ Chaclenczə Spiritən' yoguə'əle par niçh tgüejə tgüejle chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i ḷjuežjle na' chtiplažə'

ljuežjle. ³² Spirit che Diozən' chonən par ničh balle chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con catə'əzən' chache'ile naquən güen par chixjue'elen. ³³⁻³⁴ Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'acho chac yazə.

Na' gatə'ətezə chəsə'ədopə chəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ³⁵ Na' šə de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'əneze'ne', cheyalə' yesə'əṇabe' be'en che to toga'aque' catə' yesyə'əžine' ližga'aque', chedə' naquən to yelə' zto' šə no'olən' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ocho Diozən'.

³⁶ Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par əṇale naquən' gon chio'o chonli lažə'əcho Cristən'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alēn. ³⁷ Balle nale chon Spirit che Diozən' par ničh chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balle nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par chonle bichlə de'en chene'e Diozən'. Šə de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guache'iczele de que mendad che Xancho Crist na'anə' chzoja' le'e yoguə' de'e quinga. ³⁸ Šə nole cui chejle'ele de que Cristən' chone' par ničh chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Diozən' le'e šə ca'.

³⁹ Na'a ža beṇə' bišə', de'e yoblə chnia' le'e, leṇabe Diozən' gaquəlen Spirit che'enə' le'e par ničh chixjue'ele de'en əṇa Diozən' le'e. Na' šə Spirit che Diozən' gonən par ničh beṇə' ljuežjle ca'

əso'elene' Diozən' gwde gwdelə dižə', bito gwžonle əso'elene'en le'. ⁴⁰ Pero bitə'ətezə de'en gonle lao coltən', legwsa'an binlo, na' bito gonlen chac yazə.

15

Beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Beṇə' bišə', che'enda' yosa'alažə'əle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e antslə. Babzenagle chei na' zotezə zole chdalenlen. ² Na' šə talenczle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e, nezele de que žjəyezole len Diozən'. Pero šə bito talenle dižə' güen dižə' cobə che'enə' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

³ Diozən' bzenene' nada' de'en zjənaquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə na' bač bsd blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot beṇə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə. ⁴ Leczə bgašə' Cristən' pero na' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə. ⁵ Na' bi'a dižə' can' ben Cristən' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca', jəyeloe' laogüe' Bedən' na' gwde na' jəyeloe' laogüe' yeziquə'əchlə disipl che' ca' lao nite'e txen, beṇə' ca' gwsa'ac šižine' antslə. ⁶ Na' gwde na' jəyezloe' laogüe' mazlə gueyə' gueyoa beṇə' zjənitə' tš'i'izə chso'elao' le'. Na' zan beṇə' ca' nezjəmban na'a la'anə'əczə bagwsa'at bale'. ⁷ Le'egatezə ca' jəyezloe' laogüe' Jacobən' nach gwde na' jəyezloe' laogüe' yoguə' apostol ca'.

⁸⁻⁹ Na' le'ezelaogüe bedeyeloe' laogüe' nada'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca to bi'i goljə sin cuinə' žin

ža, čhedə' ca tyempən' bitonə' gonlilaža'a Cristən',
 gwda' bchi' bsaca'a beṇə' ca' bagwlej Diozən' par
 chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.
 De'e na'anə' chacda' naca' le'ezelaogüe apostol
 beṇə' cui bi zaquə' entr beṇə' ljuežja' ca', na'
 chacda' bitoczə zaca'a par naca' apostolən'. ¹⁰ Pero
 bia'aczə nži'ilažə' Diozən' nada'. De'e na'anə'
 gwleje' nada' par naca' apostol che'enə', na' de'e
 na'anə' bagocwlene' nada' par ničh choncha'
 xšine'enə' mazəchlə ca de'en chso'on yoguə' apos-
 tol ca' yela'. Pero bito əṇacho toza' nada' chona'
 xšine'enə' sino que Dioz na'aczən' chaclene' nada'
 par chona'an. ¹¹ Na' bachejle'ele che dižə' güen
 dižə' cobə che Cristən' de'en babzejni'ida' le'e na'
 de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yela' le'e.

Yesyə'əban beṇə' guat ca'

¹² Na' bačh bsed blo'ito' le'e de que Cristən'
 beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Pero le'e ža,
 ġbixčhen' na balē de que bito yesyə'əban beṇə'
 guat ca'? ¹³ Žalə' naquən de'e li can' nalen' de
 que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', bitolja
 bosbane' Cristən' žalə' ca'. ¹⁴ Na' žalə' cui bos-
 ban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', bito bi
 zaquə' xtiže'enə' de'en babe'elento' le'e na' bitobi
 zejen de'en chonlilažə'əchone' žalə' cui bebane'.
¹⁵ De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozən' bos-
 bane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', babe'eto' dižə'
 güenlažə' žalə' bito naquən de'e li. Žalə' de'e li bito
 yosbane' beṇə' guat ca', bito bosbane' Cristən' žalə'
 ca'. ¹⁶ De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de
 que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', čhedə' la'
 bosbane' Cristən'. ¹⁷ Bitu bi bi zedəgua'an de'en

chonlilažə'əcho Cristən' žalə' cui bosban Diozən' le' ladjo beṇə' guat ca'. Bito gaquə əgwnitlaogüe' xtolə'əchon' žalə' cui bebane'. ¹⁸ Beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane' bagosə'əbiayi'e na' bito nite'e len Diozən' ṇa'a žalə' cui beyas beban Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁹ Probchguazə chio'o žalə' yežlyo ngazən' zocho lez gaquəlen Cristən' chio'o. Chxəayagzə cuincho mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' žalə' ca'.

²⁰ Na' de'e liczə Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', par nič ṇezecho de que ca'aczən' gone' len beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' le'. ²¹ To beṇə'ən ben par nič chsa'at beṇə'chən', na' to beṇə'ən gon par yesyə'əbane'. ²² Adan nan' ben par nič chsa'at yoguə' beṇə'chən', na' Crist nan' gon par yesyə'əban yoguə' beṇə' chso'onlilažə' le'. ²³ To tocho yebancho con catə'ən babsi'e xṇeze. Zgua'atec Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'ən yide' yeto le'egatezəczə ca' yesyə'əban beṇə' ca' bagwsa'at, con beṇə' gwso'onlilažə'ene'. ²⁴⁻²⁶ Cristən' chnabi'e doxenlə. Na' əgwlejəgwšošje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', na' que'e yelə' gwnabia' che de'e xio' ca' na' che angl bzelaο ca' na' che notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia' beṇə' cui chso'elao' le'. Na' catə' Cristən' babeyož blej bšošje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', nach gwcueze' yelə' gotən' na' šo'o fin che yežlyon'. Na' cana'achən' Cristən' cue'e lao na' Xe' Diozən' yoguə' de'en ṇlane' chnabi'e na' yoguə' non' chnabi'e. ²⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Diozən' bansi'e xṇeze de que gwžin ža catə' Cristən' ṇabi'e yoguə'əlol beṇə' na' biquə'əchlə de'en

zjəde.” Pero ca de'en nan de que Cristən' nabi'e yoguə'əlöl beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, bito nacho zejen de que leczə Cristən' nabi'e Xē' Diozən'.
²⁸ Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xē' Diozən' yoguə'əte beṇə' na' len yeziquə'əchlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə le' yo'e lao na' Xē' Diozən'. Nach yoguə'əlöl beṇə' əsa'acbe'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə ca' sa'acbe'i angl na' de'e xio' ca'.

²⁹ Nitə' beṇə' chəsə'əchoe' nis de'e non che beṇə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'.

³⁰ Nada' ža, do tyempte nitə' beṇə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe de'en cho'a xtižə' Cristən'.
³¹ Beṇə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' banezele de que chebeichgüida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'.
³² Na' guac əṇacho de que por bež əznian' jətilələna' catə'ən jsoa' Efeson' chedə' gwso'onchgua beṇə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beṇə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beṇə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: “Ye'ej gaotezcho, la' gwxezən' gatcho.”

³³ Bitə' güe'ele latjə no əxoayag le'e, chedə' de'e li can' nyojən nan: “Šə socho txen len beṇə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'enə'.”

³⁴ Legwša' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' chedə' ballə bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquəchgüile lo'o la'ažda'olen' de'en cui nombi'alene'.

*De'e cobə yeyac cuerp che beṇə' ca' yesyə'əban
ladjo beṇə' guat ca'*

³⁵ De repent gwnabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beṇə' guat ca' o nac gaquə cuerp chega'aque'enə' catə'an yesyə'əbane'. ³⁶ Nchōl yichjla'ažda'olen' šə chaquale cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'. ³⁷ Na' bito ənacho de que catə'an chazchonṇə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho. ³⁸ Na' Diozən' chone' par niḥ chla' de'en chazchon' na' to ton chaquən segon bi de'en chazchon'. ³⁹ Ca'aczən' naquən caguə tozə ca naquə cuerp chechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp che beṇaḥən' na' nža'an naquə cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lao be'. ⁴⁰ Na' nža'an zjənaquə beṇaḥ ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche che beṇaḥ ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga. ⁴¹ Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nza' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'. ⁴² Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp chega'aque'enə'. Cuerp chega'aque'enə' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'ožə'an, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə na' bitoch sa'ate'. ⁴³ Bitobi bi zaquə' cuerp che beṇə'

guat ca', la' zjənaquən cuerp šen. De'e na'anə' chcuasə'əchon. Pero catə'an yesyə'əbane' yetlas, šə gwso'onlilaže'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cuerp čhega'aque'enə' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsa'aquən antslə. ⁴⁴ Cuerp čhe beṇə' guat ca' de'en chcuasə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nža'an yesyə'əyaquən catə'an yesyə'əbane' šə gwso'onlilaže'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'əyaquən por cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit čhe Diozən'. Na'a zjənaquə cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit čhe Diozən'.

⁴⁵ Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beṇə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beṇə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'enə' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicanən'. ⁴⁶ Na'a naccho beṇə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gatə' cuerp cobə čhechon' de'en gon can' əṇa Spirit čhe Diozən'. ⁴⁷ Adannə' ben' goquə beṇə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxie' yelə' mban zejlicanə bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'enə' Xancho Cristən'. ⁴⁸ Na' chio'o benəch cuerp čhechon' naquən can' goquə cuerp čhe de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beṇə' čhe yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gatə' cuerp cobə čecho de'en gaquə ca cuerp čhe Cristən' ben' zo yoban'. ⁴⁹ Na'a nenaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

50 Beṇə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyezochō len Diozən' zejlicane bito gaquə əbanecho cuerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cuerp chechon' na' de'e na'anə' bito gaquə əbanechon catə' žjəyezochō len Diozən' zejlicane.

51 Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' neze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yeža' can' gacchon'. 52 Xtitnez yeža' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beṇə' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə de'en cui te chei na' leczə can' yeyac cuerp che chio'o ne'e mbancho. 53 Cuerp checho de'en mbanecho yežlyo nga na'a de'e te chein' chedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp chechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te chei.

54 Na' catə' bade cuerp cobə checho de'en cui gožə' na' de'en cui te chei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoine' bcueze' yelə' gotən' chedə' le'enə' chone' yelə' mban zejlicane." 55 Na' cana'achən' əṇacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan."

56 De yelə' got che chio'o beṇəch chedə' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguəchcho che de'e malən'. 57 Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par nič cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'enə' babene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho ladjo beṇə' guat ca'.

58 De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', lesotezə leso legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui

žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquəžejlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xanchon' la' nezczele de que bito gaquə dadən.

16

Choso'otobe' mech par chsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə'

¹ Na'a ža che'enda' aṇia' le'e naquən' gonle catə' əgwtoḃle mechən' par gaquəlenle beṇə' Jerosalen ca' bagwleḃ Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Legon can' bena' mendad so'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' to to yež de'en zjəchi' Galasian'. ² Na' yoguə' ža dmigw to tole cuejle latə' güejə mech segon ca de'en benle gan lao xmannə' na' co'oša'olen par nič den catə'an yida' dezlaṇa'a le'e. Legon ca' par nič bito əgwtoḃlen catə'an yida'anə'. ³ Na' catə'an yida'anə' cana' əselə'a beṇə' ca' bagwleḃlen' par əxjsə'e xmechlen' Jerosalenne', na' əgoxə'ətega'aca'ane' to čhopə cart. ⁴ Pero šə gwxenlažə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

Pabən' chone' xbab žjəlane'e lega'aque'

⁵ Na' yida' gan' zolen' catə' yeyož tia' Masedonian', čhedə' leczə cheyalə' ša'a žjəlaṇa'a beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na'. ⁶ Na' de repent yega'aṇa' len le'e do tḃio' o čhop bio' o šə yega'aṇcza' dote tyemp zaguən'. Na' catə' yeza'a gan' zolen' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a ga yoblə. ⁷ Bito yida' delaṇa'a le'e ṇa'a čhedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' sša len le'e catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. ⁸ Che'enda' yega'aṇa' Efeso nga xte catə' galə' lṇi

de'en ne' Pentecostes. ⁹ Yega'ana' chedə' beṇə' zan nitə' nga beṇə' chse'ene'e yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' pero leczə nitə' beṇə' zan cui chse'enene' chixjui'an.

¹⁰ Na' catə' yidə Temtion' gan' zolen' cheyalə' gaplene' respet par niḥ cui žebe' əgwsed əgwlo'ine' le'e, chedə' leczə can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'. ¹¹ De'e na'anə' ža bito gonle xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyalə' sole güen len le' na' len beṇə' ca' žague'enə' catə' la'aque' gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque' cheyalə' gaquələnga'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'ane'enə'.

¹² Na' ca naquə beṇə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə gotə'əyoida'ane' par yidəlene' Temtion' na' len beṇə' bišə'əcho ca' desə'alane'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' na'a. Pero güide' catə' soe' to latjə.

Yeto chopə de'en che' Pabən' beṇə' Corinto ca'

¹³ Cheyalə' gaple cuidad par niḥ cui xoayagle len de'e malən', na' cheyalə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žeble sino leso legon can' chene'e Diozən'. ¹⁴ Na' legaque che Diozən' na' che beṇə'chən' bitə'ətezə de'en chonle.

¹⁵ Na' na'a ža beṇə' bišə', de to de'e che'enda' əṇia' le'e. Nezele de que family che Estefanas zjənaque' beṇə' nech gwso'onlilaže'e Cristən' Acayan', na' baṇezczele can' chso'oncze', lechgualə chsa'aclene' notə'ətezəchlə beṇə' bazjənaque' lažə' na' Diozən'. ¹⁶ De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyalə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che

notə'ətezəchlə beṇə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che beṇə' ca' chsa'aclenchgua beṇə' bišə'əcho ca'.
¹⁷ Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par nič bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'.
¹⁸ Lechgualə bagwso'one' ca chebeida', can' bagwso'one' len le'e. De'e na'anə' cheyalə' gapəga'acchone' respet.

¹⁹ Na' na'a ža əchnia' le'e de que beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə len Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjələnczə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ližga'aque'enə', leczə chəsə'əguapchgüe' le'e diox. Lega'aque' chso'onlilažə'əcze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o.
²⁰ Na' yoguə'ələl beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuēžjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuēžjle.

²¹ Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

²² Na' šə nənchixə nole cuinə' gonle cas par gaquəle che Xancho Jesocristən', cuiayi'išazəchle zejlicanən'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

²³ Na' na'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e.
²⁴ Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2